

УДК 339.94

Юрченко В.І.¹, Соловійов М.П.²

¹ канд наук з держ. упр., доц. НУ«Запорізька політехніка»

² студ. гр. Е-117 НУ«Запорізька політехніка»

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Інтернаціоналізація – це процес розвитку стійких економічних взаємозв'язків між країнами на основі міжнародного поділу праці. Процес інтернаціоналізації здебільшого веде до збільшення важливості міжнародної торгівлі, міжнародних відносин, тобто відносин між народами, націями. Основною одиницею залишається країна, відносини між країнами стають все більш необхідними і важливими. Це так зване "стирання національних кордонів" в економічних цілях. Іншими словами, це процес перетворення світу до єдиної системи, що володіє єдиними характеристиками і механізмами діяльності.

Розглядаючи основні, найбільш великі системи утворюючі чинники, що обумовлюють розвиток інтернаціоналізації, справедливо перерахувати наступні з них: об'єктивний процес посилення взаємозалежності країн, міжнародний поділ праці; глобалізація економіки і глобальна конкуренція; лібералізація економіки і підвищення ступеня

відкритості національних господарств; безліч цивілізацій, культурно-цивілізаційних типів суспільства і світоглядно-духовних структур в сучасному світі; спільність національно-державних інтересів ряду країн з точки зору їх безпеки; геополітичні інтереси та ін.

В сучасному світовому господарстві спостерігається своєрідний "інтеграційний бум". Прагнення країн, що розвиваються, до економічної інтеграції має дещо інші причини, ніж у високорозвинених країн. Якщо у останніх економічна інтеграція є необхідністю, що випливає з вимог вже досягнутого високого рівня продуктивних сил, то в країнах, що розвиваються потреба економічної інтеграції випливає з того, що завдяки їй, ці країни отримують можливість певного послаблення труднощів в економічному розвитку, перш за все в індустріалізації.

Конкретні ж цілі є такими: прискорення економічного розвитку; структурна перебудова економіки, нова модернізація; залучення іноземних інвестицій з третіх країн; зміна підлеглого положення в системі міжнародного поділу праці.

Однак економічна інтеграція країн, що розвиваються часто йде повільно внаслідок впливу цілого ряду стримуючих чинників, в їх числі: особливості внутрішнього стану економіки кожної країни (низький рівень розвитку продуктивних сил, монокультурність, недостатня інтегрованість внутрішньої економіки); фактори взаємних відносин (слабкість матеріальної бази, недостатній розвиток інфраструктури, в тому числі роз'єднаність транспортних систем; країни, що інтегруються мало доповнюють один одного з економічної точки зору, часто мають однотипні господарські та галузеві структури; недолік фінансових ресурсів для здійснення спільних регіональних проєктів).

Рівень інтернаціоналізації вимірюється цілим рядом показників, в першу чергу це показники участі у світовій торгівлі. Так, часто підраховують експортну квоту, тобто відношення експорту до ВВП країни. Цей показник не можна трактувати як частку експорту у всьому обсязі ВВП, тому що експорт враховується за цінами експортованих товарів і послуг, а ВВП – лише за доданою вартістю. При підсумовуванні експорту та імпорту і співвіднесенні цієї суми з ВВП країни, отримують величину зовнішньоторговельної квоти.

При аналізі рівня участі країни в світовому господарстві необхідно звертатися не тільки до міжнародної торгівлі, а й до міжнародного руху факторів виробництва. Так, показниками участі країни в міжнародному русі капіталу є обсяг накопичених зарубіжних капіталовкладень країни по відношенню до ВВП, обсяг накопичених в країні іноземних інвестицій по відношенню до ВВП, частка іноземного капіталу в щорічних інвестиціях

країни, обсяг державного зовнішнього боргу країни по відношенню до ВВП, та обсяг платежів з обслуговування цього боргу по відношенню до надходжень від експорту товарів і послуг, частка іноземної робочої сили в загальній чисельності зайнятих або чисельність зайнятої за кордоном вітчизняної робочої сили, частка іноземних патентів і ліцензій в загальному кількості зареєстрованих в країні патентів і ліцензій, розміри експорту та імпорту технологій та управлінських послуг.

Отже, про інтернаціоналізацію світового господарства в сучасних умовах не можна судити однозначно. Її вплив залежить від країни і політики, що проводиться урядом. Але цей механізм запущений вже давно, і процес інтернаціоналізації лише набирає темпів, вона – головна тенденція століття. Тому для країн дуже важливо вміти пристосуватися і навчитися отримувати вигоду з цього явища.